

Legislatívne zmeny od 1. 1. 2023

Ing. Silvia Hallová, LL.M., DiplFR
Tax Partner

Mgr. Ľubomíra Murgašová
Tax Manager

December 2022

Agenda

Legislatívne zmeny s účinnosťou od 1.1.2023:

❖ **Sumarizácia zmien v ZDP**

❖ **Zákon o DPH**

❖ **Daňový poriadok**

Legislatíva

- Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov („ZDP“)
- Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov („ZDPH“)
- Zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní („daňový poriadok“)
- Zákon č. 442/2012 o medzinárodnej pomoci a spolupráci pri správe daní

Novela Zákona o dani z príjmov

Oblasť transferových cien

Podiely blízkych osôb pre účely prepojenosti

- *v prípade podielov blízkych osôb sa budú podiely spočítavať a ak ich súčet bude najmenej 25%, budú sa subjekty považovať za ekonomicky prepojené.*

Príklad:

Ak má manžel podiel 100% v spoločnosti A, 15% v spoločnosti B a manželka má podiel 15% v spoločnosti B. Podľa doterajšieho znenia spoločnosti A a B neboli prepojené, na základe nového ustanovenia sa už považujú za prepojené spoločnosti.

Oblasť transferových cien

Kontrolovaná transakcia § 2 písm. ab)

- *Za kontrolovanú transakciu sa všeobecne **nepovažuje závislá činnosť**, z ktorej príjmy spadajú pod § 5 ZDP, a to bez ohľadu na to, či je vykonávaná zamestnancom závislej osoby, spoločníkom alebo konateľom.*

Doplnenie odvolávky na **smernicu OECD o transferom oceňovaní** pre nadnárodné spoločnosti – výkladová pomôcka v oblasti TP

- *ide o snahu čiastočne vyriešiť problém záväznosti uplatňovania smernice OECD v praxi a pri uplatňovaní záverov z daňových kontrol pri transferovom oceňovaní.*

Oblasť transferových cien

Doplnenie definície „významnej kontrolovanej transakcie“

- *právny vzťah alebo iný obdobný vzťah, na základe ktorého závislá osoba dosiahne zdaniteľný príjem (výnos) alebo daňový výdavok v príslušnom zdaňovacom období v hodnote prevyšujúcej 10 000 Eur. Za významný sa považuje aj úver alebo pôžička s istinou nad 50.000 Eur.*

Příklad 1:

Daňovník má so závislou osobou uzatvorenú dohodu o poskytnutí poradenských služieb, v rámci ktorej mu závislá osoba poskytuje poradenské služby. V príslušnom zdaňovacom období daňovník zaúčtoval v nákladoch sumu 20 000 eur, avšak reálne uhradil len 5 000 eur. V zmysle § 19 ods. 19 zákona výdavky na poradenské služby sú súčasťou základu dane až po zaplatení.

Za významnú kontrolovanú transakciu sa nepovažuje právny vzťah alebo iný obdobný vzťah, na základe ktorého v príslušnom zdaňovacom období ani jedna zo závislých osôb nedosiahne zdaniteľný príjem (výnos), alebo daňový výdavok (náklad) v hodnote prevyšujúcej 10 000 eur. Táto dohoda o poskytnutí poradenských služieb bude významnou kontrolovanou transakciou, pretože poskytovateľ poradenských služieb dosiahne v zdaňovacom období zdaniteľný výnos v hodnote 20 000 eur.

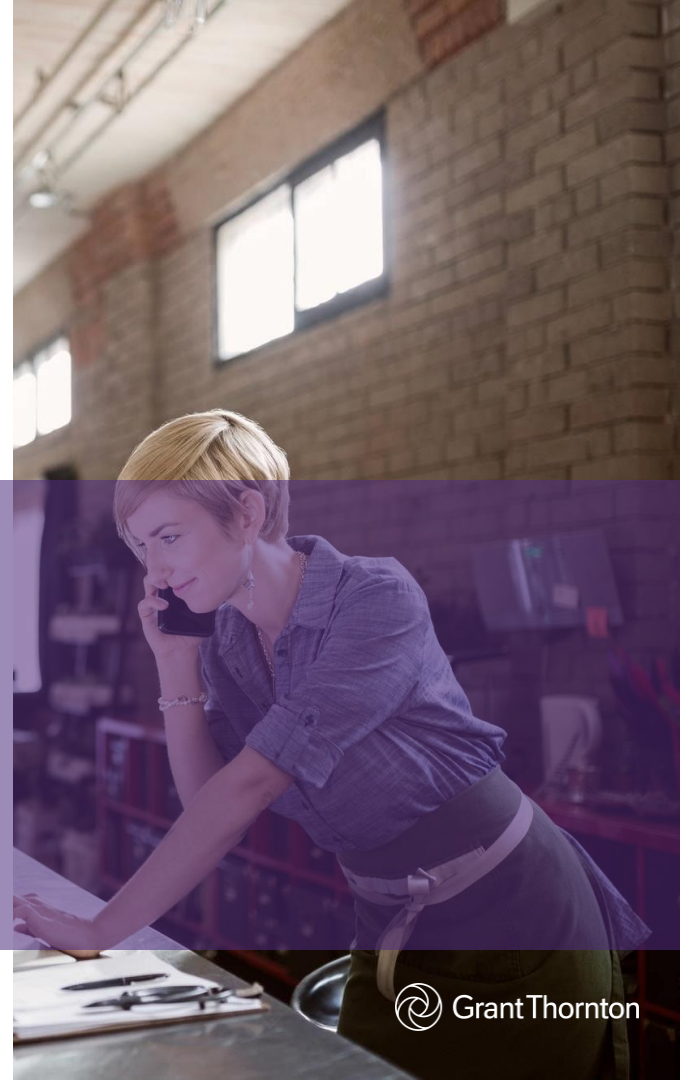
Oblasť transferových cien

Doplnenie ustanovenia, ktoré rieši situáciu daňovníka, ktorý nemá nastavené transferové ceny na princípe nezávislej ceny a nachádza sa mimo vnútrokvartilového rozpätia na základe zistení v daňovej kontrole (§ 18 ods. 1).

V takomto prípade **môže správca dane dorubiť daň z príjmov podľa strednej hodnoty (mediánu) zistených nezávislých porovnateľných hodnôt**. Ak daňovník preukáže v daňovej kontrole, že vzhľadom na okolnosti je vhodnejšia úprava na inú hodnotu v rámci rozpätia nezávislých hodnôt, základ dane sa upraví podľa tejto hodnoty.

Oblasť transferových cien

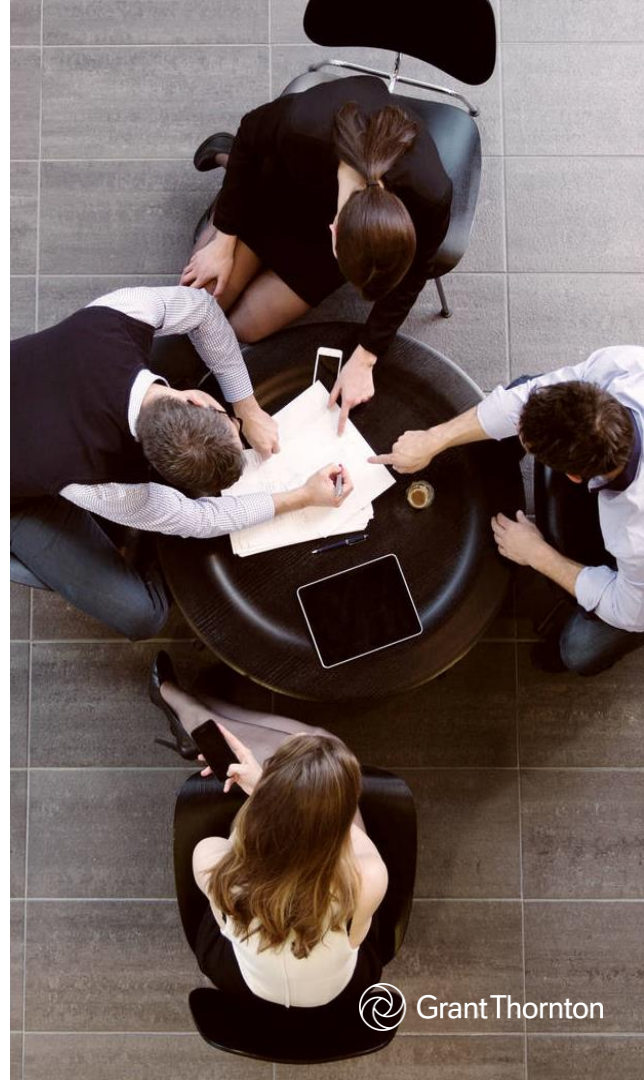
- Premenovali sa niektoré metódy oceňovania v súlade so smernicou OECD.
- MAP môže byť odsúhlasené aj na viac ako päť zdaňovacích období, ak sa tak dohodnú orgány príslušných štátov.

Pravidlá nízkej kapitalizácie

Dňa 1.1.2024 vyprší výnimka pre Slovensko z uplatňovania pravidiel nízkej kapitalizácie podľa smernice ATAD.

Dnes pravidlá nízkej kapitalizácie sú upravené v § 21a a toto ustanovenie zostane v platnosti aj po 1.1.2024 a uplatní sa v prípadoch, ak daňovník nesplní kritéria na uplatnenie pravidiel nízkej kapitalizácie podľa nového ustanovenia § 17k.

Pravidlá nízkej kapitalizácie

Čistý úrokový náklad < 3 mil. € ročne

- Úroky voči prepojeným spoločnostiam sú daňovo odpočítateľné maximálne do výšky 25% EBITDA.
- Úroky voči (nezávislým) tretím stranám nepodliehajú tomuto limitu.
- Neodpočítateľné úroky nie je možné započítať v budúcich zdaňovacích obdobiach.

Čistý úrokový náklad > 3 mil. € ročne

- Čistý úrokový náklad – úrokové náklady prevyšujúce úrokové výnosy.
- Úroky sú daňovo odpočítateľné maximálne do výšky 30% EBITDA (uplatniteľné voči všetkým osobám).
- Neodpočítateľné úroky možno odpočítať od základu dane v najviac 5 bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích obdobiach (v limite do výšky 30% EBITDA).
- Platí široká definícia úroku: náklady, ktoré sú ekonomicky rovnocenné úroku (výdavky, poplatky atď.) sa považujú za úrok (pôžičky, dlhopisy, finančný prenájom...).
- Úroky musia byť na princípe nezávislého vzťahu.
- Neuplatní sa u dlžníka, ktorými sú banky, poisťovne, leasingovky, daňovníkov prepojenými len s FO.
- Platné pre zmluvy a dodatky uzatvorené po 31.12.2023.

Preventívna reštrukturalizácia

- Bol vytvorený nový zákon o riešení hroziaceho úpadku v preventívnom konaní prostredníctvom súboru reštrukturalizačných opatrení.
- Jedným z reštrukturalizačných opatrení je aj **odpustenie**, resp. **čiastočné odpustenie pohľadávky**. V nadväznosti na to sa dopĺňa do zákona možnosť daňového odpisu pohľadávky a možnosť tvorby daňových opravných položiek k takýmto typom pohľadávok.

Zmena pre poisťovne

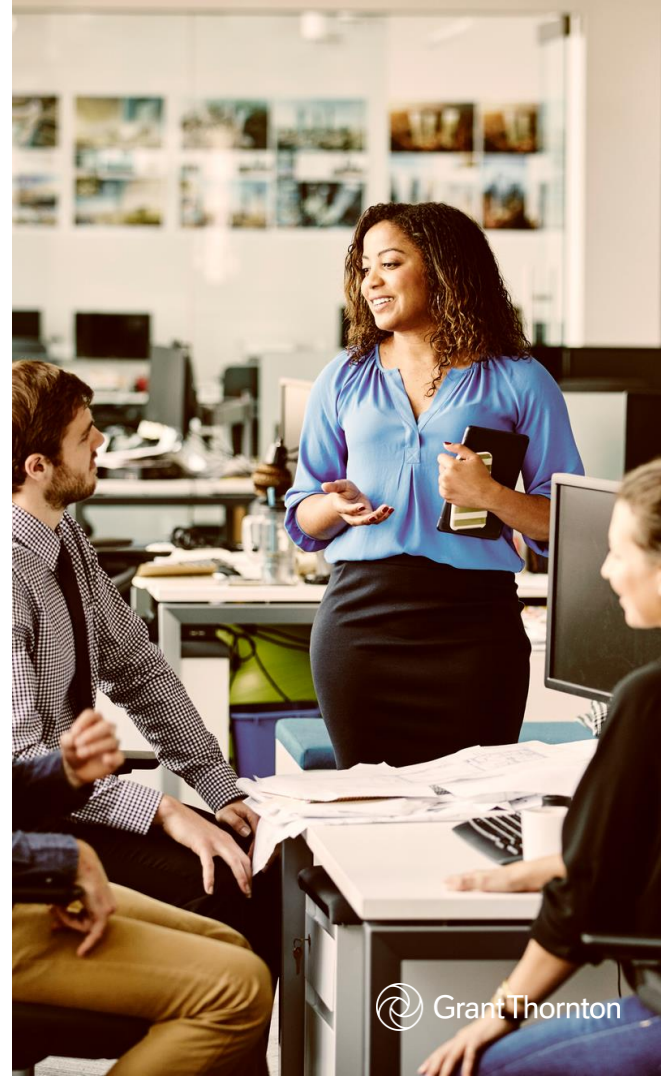
- Poisťovne prechádzajú pri účtovaní záväzkov z poistných zmlúv na nový **štandard IFRS 17**. Upravuje sa nimi prístup vykazovania poistných zmlúv, kedy poisťovňa už nevykazuje technické rezervy ako budúce očakávané odhadované záväzky.
- Poisťovne už budú vykazovať záväzky z poistných zmlúv priebežne počas trvania poistnej zmluvy **diskontovaním cash-flow na súčasnú hodnotu**.
- Rozdiely z prechodu na nový štandard zahrnú poisťovne do základu dane počas troch zdaňovacích období a to počnúc zdaňovacím obdobím začínajúcim najskôr 1. 1. 2023.

Zdravotníckí pracovníci a nepeňažný príjem

Od dane sú oslobodené aj

- nepeňažné plnenie poskytnuté držiteľom vo forme hodnoty stravy poskytnutej poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti na odbornom podujatí^{37ab)} určenom výhradne na vzdelávací účel a nepeňažné plnenie poskytnuté držiteľom vo forme účasti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti na sústavnom vzdelávaní podľa osobitného predpisu;^{59ia)} za účasť na sústavnom vzdelávaní sa ~~ne~~ považuje **aj** hodnota ubytovania a dopravy poskytnutá v súvislosti s týmto vzdelávaním,

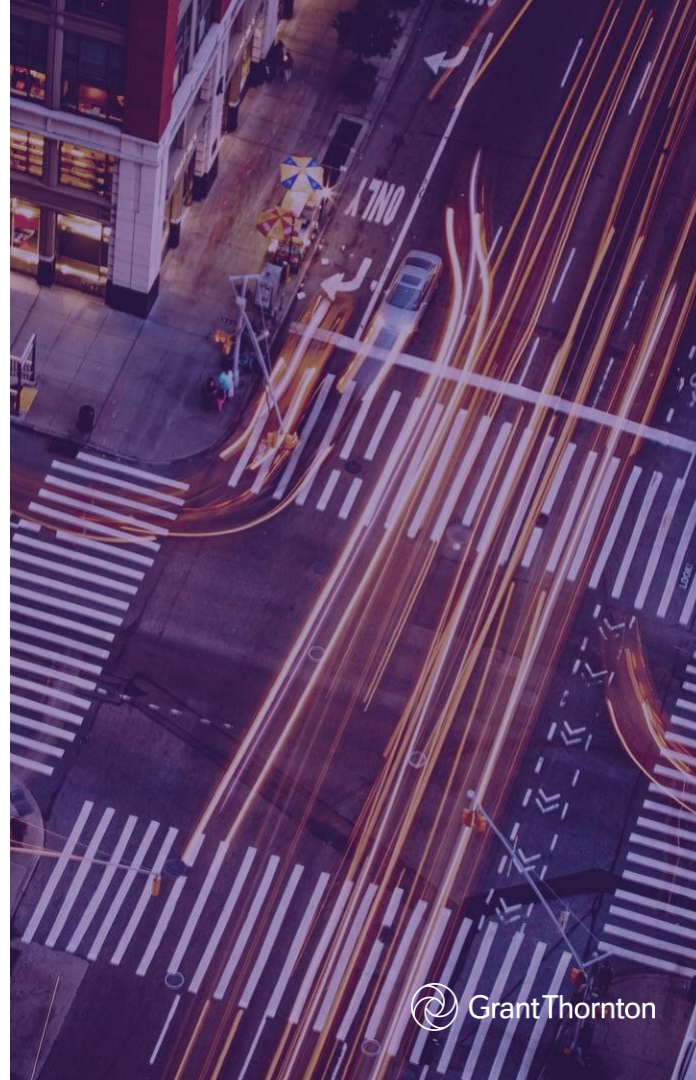
Dlhopisy

- § 16 ods. 1 písm. e)
- Zdanenie úrokov z dlhopisov zo zdroja na území SR (vyplácané rezidentami a SP) s výnimkou štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok
- Zdaňované zrážkovou daňou.
- Zdanenie sa uplatňuje od 1. januára 2023 aj na už emitované dlhopisy.

Ďalšie zmeny

- Upresnenia pri vyčíslení základu dane stálej prevádzkarne
  - Akruálny princíp
  - Cash basis princíp
- Štátom podporované nájomné bývanie
  - Daňovým výdavkom je aj príspevok na štátom podporované nájomné bývanie zamestnancov poskytované za podmienok ustanovených v § 152c Zákonníka práce v súvislosti s realizáciou sociálnej politiky zamestnávateľa.

DAC7

DAC7 – zákon č. 442/2012 o medzinárodnej pomoci a spolupráci pri správe daní

- Prevádzkovateľ digitálnej platformy – oznamovacia povinnosť za kalendárny rok. Prvé oznamované obdobie rok 2023 do 31.1.2024.
- Oznamuje predávajúcich na digitálnej platforme – prenájom nehnuteľností, osobné služby, predaj tovaru a prenájom dopravných prostriedkov
- Po skončení kalendárneho roka reportuje - identifikačné údaje predávajúceho, daňovú rezidenciu predávajúceho, odplatu, poplatky/provizie alebo zrazené dane, informácie o nehnuteľnostiach...
- Správca dane má informácie na kontrolu informácii v daňových priznaniach predávajúcich a môže vyzývať subjekty na predloženie daňových priznaní, doplnenie informácií prípadne otvoriť daňovú kontrolu a pri rozdieloch vyčíslieť daň.
- Príklad – Booking, Uber, Airbnb, sashe a pod. (na platformách musí dochádzať k platbe).

Novela Zákona o DPH

Zmeny v nevymožiteľných pohľadávkach

1.1.2023

Zmeny u dodávateľa

- U dodávateľa vzniká nárok na opravu základu dane, ak uplynulo **150 dní** od splatnosti pohľadávky za dodanie tovaru alebo služby, v rozsahu, v akom nebola zaplatená, a táto pohľadávka
  - o nie je viac ako 1 000 eur vrátane dane a platiteľ preukáže, že vykonal akýkoľvek úkon, ktorý smeruje k získaniu úhrady pohľadávky;
  - o je viac ako 1 000 eur vrátane dane a platiteľ preukáže, že sa domáha zaplataenia pohľadávky žalobou na súde okrem rozhodcovského súdu, alebo je vymáhaná v exekučnom konaní.
- Uvedenú opravu základu dane môže vykonať dodávateľ už pri neuhradených pohľadávkach, pri ktorých 150 dní od splatnosti uplynulo po 31. decembri 2022.
- Dodávateľovi sa tiež dopĺňa povinnosť vrátiť takto uplatnenú DPH, ak mu odberateľ dodatočne úplne alebo čiastočne uhradil dodávku tovaru či služby.
- Povinnosť dodávateľa vyhotoviť o oprave doklad stále zostáva zachovaná.
- **Pozor,** ak si dodávateľ uplatnil opravu základu dane pri nevymožiteľných pohľadávkach a následne dodávateľ vezme žalobu späť, dôjde k zastaveniu súdneho konania z dôvodov na strane dodávateľa alebo súd úplne alebo sčasti neprizná platiteľovi uplatňovaný nárok, dodávateľ je povinný vrátiť príslušnú časť DPH štátu späť.

Zmeny v nevymožiteľných pohľadávkach

Zmeny u odberateľa

- Odberateľ (platiteľ) je povinný opraviť odpočítanú DPH z nakúpených tovarov a služieb, ak za ne úplne alebo čiastočne nezaplatil dodávateľovi do **100 dní** od uplynutia splatnosti záväzku.
- Povinnosť vrátiť odpočítanú DPH má aj taký odberateľ – platiteľ, ktorý sa dostal do konkurzu, oddĺženia alebo reštrukturalizácie a dostane od dodávateľa opravný doklad.
- Odberateľ vracia DPH iba v takom rozsahu, v ktorom si ju predtým odpočítal.
- V prípade oneskorenej úhrady za dodanie, vzniká odberateľovi dodatočné právo odpočítania DPH v rozsahu, v ktorom uhradil záväzok dodávateľovi.
- Uvedená zmena sa uplatní na záväzky za dodanie tovaru alebo služby, pri ktorých 100 dní od splatnosti záväzku uplynulo v zdaňovacom období po 1.1.2023, pokiaľ nedostane od dodávateľa opravný doklad.
- Zavádza sa **fikcia doručenia** opravného dokladu - Ak odberateľ nedostal opravný doklad do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom mu bol odoslaný, má sa za to, že tento doklad dostal v posledný deň tohto nasledujúceho kalendárneho mesiaca.
- Vrátiť DPH musí aj osoba, ktorá už nie je registrovaná pre DPH, a to do 10 dní od vyhotovenia faktúry, prijatia opravného dokladu alebo uplynutia fikcie doručenia.

Dodatočná vykazovacia povinnosť pre slovenské banky a ostatné platobné inštitúcie

- Implementácia smernice Rady EÚ vo všetkých členských štátoch s cieľom boja proti daňovým únikom spojených s rozmachom cezhraničného elektronického obchodu.
- Všetky platobné inštitúcie, ktoré podnikajú na Slovensku a sprostredkovávajú cezhraničné platby pre svojich klientov (príjemcov platby), budú musieť generovať a posilať Finančnému riaditeľstvu SR vybrané údaje na kvartálnej báze. Záznamy predkladá aj poskytovateľ platby, ak príjemca platby nie je klientom platobnej inštitúcie sídliacej v EÚ.
- Vykazovať sa budú údaje o príjemcoch, objeme transakcií ako aj čase ich realizácie (a iných údajov podľa odseku 8). Banky a nebankové inštitúcie budú hlásiť Finančnému riaditeľstvu SR údaje o príjemcovi cezhraničnej platby, ak za jeden kvartál dôjde k viac ako 25 cezhraničným platbám pre toho istého príjemcu platby.
- Finančné inštitúcie budú musieť viesť elektronické záznamy o týchto platbách po dobu 3 rokov od konca roka, kedy bola platba vykonaná a sprístupniť tieto údaje FRSR za príslušný kvartál do konca nasledujúceho mesiaca.
- Finančné riaditeľstvo SR následne zašle tieto údaje do centrálneho európskeho systému o platbách (tzv. CESOP), kde sa vyhodnotia. Závery z tohto vyhodnotenia by mali byť prístupné príslušným daňovým úradom v členských štátoch.

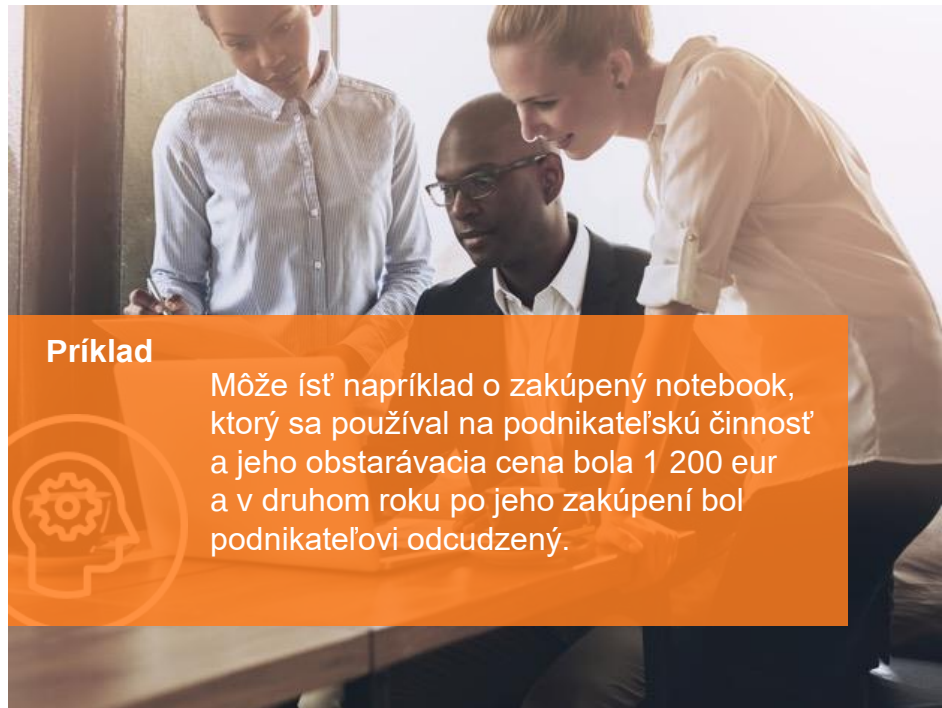
Zjednodušenie pre oslobodené finančné, poisťovacie činnosti a dodanie a nájom nehnuteľností

- Zdaniteľné osoby, ktoré uskutočňujú výhradne finančné, poisťovacie činnosti alebo dodanie a nájom nehnuteľností, na ktoré sa uplatňuje oslobodenie od DPH, sa už nemusia registrovať pre DPH po dosiahnutí obratu po 1.1.2023. Súčasní platitelia, ktorí dodávajú iba tieto oslobodené služby, môžu po prvom januári požiadať o zrušenie svojej DPH registrácie. Uvedená zmena odbremení vybraných platiteľov od podávania DPH priznaní a kontrolných výkazov.
- Ak sa daňový subjekt, ktorý dodával výlučne tieto oslobodené činnosti, nestihol zaregistrovať do 31.12.2022, po 1.1.2023 tak už urobiť nemusí, ani nemusí spätne podať DPH priznania za obdobia, kedy táto zmena ešte neplatila.

Vrátenie odpočítanej DPH pri krádeži drobného hmotného majetku

- Ustanovuje sa spôsob stanovenia výšky opravy odpočítanej DPH pri krádeži majetku. Ide o majetok v obstarávacej cene **nižšej ako 1 700 €, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, kúpený na iný účel ako ďalší predaj.**
- Pri takomto tovare sa **použije zákonná fikcia a zníži sa odvod DPH o pomernú časť dane zodpovedajúcu výške odpisov, ktoré by sa vypočítali ako pri majetku, ktorý by bol odpisovaný rovnomerne po dobu štyroch rokov.**

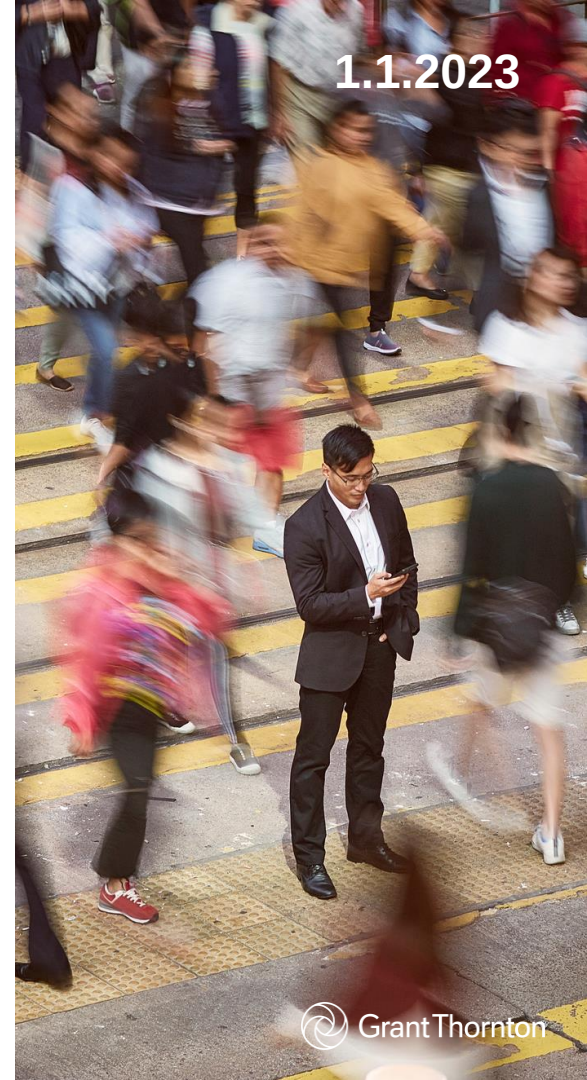

Príklad

Môže ísť napríklad o zakúpený notebook, ktorý sa používal na podnikateľskú činnosť a jeho obstarávacia cena bola 1 200 eur a v druhom roku po jeho zakúpení bol podnikateľovi odcudzený.

Zníženie sadzby DPH pre vybrané subjekty v období 1.1. - 31.3.2023

- V období od 1.1. - 31.3.2023 sa znižuje sadzba DPH na 10% pre nasledujúce služby:
  - preprava osôb visutými a pozemnými lanovkami a lyžiarskymi vlečkami;
  - sprístupnenie krytých a nekrytých športových zariadení na účely vykonávania športu;
  - vstupné do umelých kúpalísk (aquaparky);
  - reštauračné a stravovacie služby – neuplatní sa na dovoz jedla, okienkový výdaj jedla alebo stánkový predaj, musí ísť o reštauračnú službu v zmysle nariadenia EÚ. Musí ísť o poskytnutie reštauračnej služby aj sprevádzané s podpornými službami, napr. obsluha, priestory na konzumáciu, umývatelný riad a príbor, poskytnutie toaliet pre zákazníkov, prípadne šatní a priestoru pre zákazníkov.

Ostatné zmeny

- Zavádza sa definícia dovozu malej zásielky tovaru neobchodného charakteru pre kávu a čaj z dôvodu rozdielov pri vyrubovaní cla a DPH. Ak obsah malej zásielky neobchodného charakteru pozostávať z kávy, kávového extraktu a esencie, alebo čaju, čajového extraktu alebo esencie, uplatnenie oslobodenia od dovoznej DPH bude závisieť aj od splnenia množstevných obmedzení.
- Predlžuje sa lehota na zaplatenie DPH pri nadobudnutí nového motorového vozidla z iného členského štátu, ak daňový úrad neoznámil osobné číslo účtu daňovníkovi. DPH bude splatná do siedmich dní od doručenia oznámenia o osobnom čísle daňovníka daňovým úradom.
- Pri oneskorenej DPH registrácii už nebude mať daňový úrad povinnosť otvoriť daňovú kontrolu, ak z mimoriadneho DPH priznania vyplynie daňový preplatok. Daňový úrad môže preveriť hodnoty v priznaní aj inak (napr. výzvou, miestnym zisťovaním).
- Dopĺňa sa oslobodenie od DPH pre Európsku komisiu a jej podobným orgánom, ak dodá alebo nadobudne tovar do/z iného členského štátu v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19, ak tento tovar bude poskytnutý bezodplatne.
- Vymernenie úroku z omeškania pri dovoznej DPH, ak bola zaplatená oneskorene alebo dodatočne zvýšená hodnota dovoznej DPH na základe kontroly colného úradu.

Legislatívne zmeny v oblasti správy daní

Zmeny v správe daní

- **Skrátenie lehoty na vyrubenie úroku z omeškania od 1.1.2024** - pri úplnej úhrade nedoplatku tak, že úrok bude možné uložiť do jedného roka od konca roka, v ktorom bol nedoplatok uhradený, najneskôr do piatich rokoch od konca roka, kedy bol daňovník povinný zaplatiť daň. Uvedené bolo zavedené s cieľom zrýchliť postup pri vrátení vodičského preukazu.
- **Index daňovej spoľahlivosti** – zjemnenie označenia nespoľahlivého subjektu na „menej spoľahlivého“.
- **Registrácia pre daň z príjmov správcom dane z úradnej moci** – Vypúšťa sa ustanovenie: „Ak ide o daňový subjekt, ktorý nie je zapísaný v registri podľa druhej vety, zaregistruje ho správca dane do 30 dní odo dňa podania jeho prvého daňového priznania.“ Subjekty, ktoré nie sú zapísané v príslušnom registri, si musia splniť registračnú povinnosť sami (napr. stála prevádzkareň zahraničnej osoby).
- Zavádza sa „**druhá šanca**“ **pri ukladaní pokút od 1.1.2024** - Správca dane pokutu, ktorú je možné určiť v rámci intervalového rozpätia, pri prvom porušení povinností neuloží, ale vyzve na splnenie povinnosti s upozornením, že pri ďalšom porušení už bude uložená pokuta.
- **Účinná lútosť** – pre zánik trestnosti daňového trestného činu podľa Trestného zákona možno vyrubiť daň aj po preklúzii, pričom daň je splatná dňom zaplatenia.

Plánované zmeny v oblasti daní

Osobitný odvod v regulovanom odvetí

- Legislatívny návrh poslanca Milana Vetráka z dôvodu, že štátu vznikajú značné hospodárske škody v dôsledku nepredvídateľných okolností spôsobených pandémiou koronavírusu a vojnovým konfliktom na Ukrajine
- Rozširuje sa okruh osôb povinných platiť osobitný odvod:
  - vykonávanej na základe povolenia vydaného alebo udeleného Národnou bankou Slovenska okrem činnosti v oblasti bankovníctva na základe bankového povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska
  - vysielania programovej služby na základe licencie udelennej Radou pre vysielanie a retransmisiu a retransmisie na základe rozhodnutia Rady pre vysielanie a retransmisiu o registrácii
  - výberu mýta na základe poverenia Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s.
- Výška odvodu sa zvyšuje na 0,01 eur (z 0,00726 eur)
- Platí pre osoby s HV nad 3 mil. eur
- Dňa 29.11.2022 bol predložený pozmeňujúci návrh poslanca Viskupiča, ktorý navrhuje vypustiť rozšírenie okruhu osôb povinných platiť osobitný odvod. Súčasne navrhuje znížiť výšku odvodu na 0,0035 eur (z 0,00726 eur).

Diskusia

**Ďakujeme
za pozornosť!**

Kontakt

Ing. Silvia Hallová, LL.M, DipIFR
Partner | Tax Advisor

T +421 2 59 300 474
M +421 918 884 073
E silvia.hallova@sk.gt.com

Mgr. Ľubomíra Murgašová
Tax Manager

T +421 2 59 300 476
M +421 915 777 944
E lubomira.murgasova@sk.gt.com

---

grantthornton.sk

© 2022 Grant Thornton International Ltd. All rights reserved.

'Grant Thornton' refers to the brand under which the Grant Thornton member firms provide assurance, tax and advisory services to their clients and/or refers to one or more member firms, as the context requires. Grant Thornton International Ltd (GTIL) and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member firm is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.